

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА

Методичні рекомендації
до практичних занять та самостійної роботи для здобувачів
вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю «Економіка»
освітньо-професійної програми «Міжнародна економіка»

Електронний ресурс

Рецензенти:

Марина Кудінова – кандидат економічних наук, доцент, доцент закладу вищої освіти кафедри маркетингу, менеджменту та підприємництва Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна;

Яна Максименко – кандидат економічних наук, доцент, професор кафедри загальної економічної теорії навчально-наукового інституту економіки, менеджменту і міжнародного бізнесу Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут».

*Затверджено до розміщення в мережі Інтернет рішенням Науково-методичної ради
Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна
(протокол № 6 від 28 лютого 2025 року)*

М 58 **Міжнародна економіка** : методичні рекомендації до практичних занять та самостійної роботи для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю «Економіка» освітньо-професійної програми «Міжнародна економіка» [Електронний ресурс] / уклад. Н. Г. Дуна. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2025. – (PDF 18 с.)

Методичні рекомендації до практичних занять та самостійної роботи розкривають питання, пов'язані з вивченням навчальної дисципліни «Міжнародна економіка». Методичні рекомендації містять перелік лекційних тем, інструктивно-методичні матеріали до проведення семінарських занять та самостійної роботи, схему нарахування балів, критерії оцінювання знань студентів, шкалу оцінювання, перелік питань для проведення підсумкового контролю, зразок екзаменаційного білету та рекомендовану літературу.

Методичне видання розраховано на здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності «Економіка» ОПІ «Міжнародна економіка».

УДК339.9(072)

© Харківський національний університет
імені В. Н. Каразіна, 2025
© Дуна Н. Г., уклад., 2025

ЗМІСТ

Вступ.....	4
Програма навчальної дисципліни "Міжнародна економіка"	5
Інструктивно-методичні матеріали до семінарських занять з навчальної дисципліни "Міжнародна економіка"	7
Інструктивно-методичні матеріали для самостійної роботи з навчальної дисципліни "Міжнародна економіка"	9
Методи навчання.....	10
Методи контролю.....	11
Схема нарахування балів.....	11
Шкала оцінювання.....	12
Перелік питань для проведення підсумкового контролю.....	13
Зразок екзаменаційного білету з навчальної дисципліни "Міжнародна економіка".....	14
Рекомендована література.....	15

ВСТУП

Мета викладання навчальної дисципліни «Міжнародна економіка» – формування системи знань щодо сучасних проблем та специфіки дії ключових структурних елементів міжнародної економіки.

Навчальна дисципліна "Міжнародна економіка" забезпечує формування низки загальних та фахових компетентностей відповідно до стандарту вищої освіти за спеціальністю "Економіка".

Заплановані результати навчання (5 семестр):

знати:

- об'єктивні закономірності та специфічні особливості міжнародного руху капіталу;

- передумови, чинники та етапи міжнародної економічної інтеграції;

- чинники та форми прояву економічної глобалізації;

вміти:

- аналізувати показники та економічні наслідки міжнародного руху капіталу;

- оцінювати економічні ефекти утворення митного союзу;

- аналізувати показники економічної глобалізації;

розуміти:

- зміст індикаторів та економічні наслідки участі країни у міжнародному русі капіталу;

- закономірності розвитку Європейської економічної інтеграції;

- наслідки регіональної економічної інтеграції;

- особливості прояву протиріч та наслідків економічної глобалізації;

- економічні суперечності глобалізації та локалізації;

застосовувати:

- набуті знання для рішення практичних задач в різних сферах міжнародної економіки;

- отримані теоретичні знання в майбутній професійній діяльності.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ "МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА"

Розділ 1. ГЛОБАЛЬНИЙ РУХ КАПІТАЛУ ТА МІЖНАРОДНЕ ВИРОБНИЦТВО

Тема 1. Прямі інвестиції та міжнародне виробництво

Сутність, об'єктивна основа та форми міжнародного руху капіталу. Індикатори участі країни у процесах міжнародного руху капіталу. Сутність та форми прямого іноземного інвестування. Суб'єкти прямого зарубіжного інвестування та форми підприємств з іноземними інвестиціями. Мотивація прямого іноземного інвестування. Наслідки припливу ПІІ для приймаючої країни. Наслідки відтоку ПІІ для країни базування. Графічна інтерпретація економічних ефектів міжнародного руху прямих інвестицій. Сучасний стан, тенденції та особливості міжнародного руху прямих інвестицій. Роль ТНК у міжнародних інвестиційних процесах. Позиції України у міжнародному русі прямих інвестицій.

Інтернаціоналізація виробництва, її тенденції та характерні риси. Характерні ознаки та фактори формування міжнародного поділу праці. Міжнародна спеціалізація та кооперування виробництва як форми міжнародного поділу праці. Глобальні ланцюги доданої вартості: сутність та роль у світовій економіці. Сутність та зміст транснаціоналізації світової економіки.

Тема 2. Міжнародне портфельне інвестування

Об'єкти портфельного інвестування. Мотивація міжнародного портфельного інвестування. Ризики інвестування в цінні папери. Рейтингування емітентів та їх цінних паперів.

Розділ 2. ГЛОБАЛІЗАЦІЯ ЕКОНОМІКИ ТА ЕКОНОМІЧНА ІНТЕГРАЦІЯ

Тема 3. Міжнародна економічна інтеграція

Об'єктивна необхідність і значення міжнародної економічної інтеграції в сучасному світі. Сутність та фактори міжнародної економічної інтеграції. Етапи та форми міжнародної економічної інтеграції. Сучасні тенденції розвитку регіональної економічної інтеграції у світі. Дезінтеграційні процеси в сучасному світі: причини, фактори, наслідки. Особливості регіонального співробітництва та інтеграції у країнах, що розвиваються. Розвиток регіональної економічної інтеграції у Північній Америці (на прикладі НАФТА). Відцентрові і доцентрові тенденції в НАФТА. Регіональні економічні об'єднання в Азіатсько-Тихоокеанському регіоні (на прикладі АТЕС і АСЕАН). Розвиток регіональної економічної інтеграції в Латинській Америці і Карибському басейні (на прикладі ЛАІ, КАРІКОМ, МЕРКОСУР). Особливості регіональної інтеграції в Африці. Участь України у регіональній економічній інтеграції.

Тема 4. Європейська економічна інтеграція

Передумови та етапи розвитку європейської економічної інтеграції. Особливості сучасного етапу інтеграційних процесів в ЄС. Новітні протиріччя і проблеми європейської інтеграції. Роль наднаціональних інститутів в розвитку європейської економічної інтеграції. Роль Європейського Союзу у сучасній світовій економіці. Маастрихтський договір: цілі, етапи та проблеми створення економічного і валютного союзу в Європі. Позитивні і негативні наслідки переходу до єдиної валюти євро. Монетарна політика Європейського центрального банку. Позиції євро як світової резервної валюти. Передумови та причини розширення ЄС. Перспективи розширення Європейського Союзу. Угода про асоціацію між Україною та ЄС. Зовнішні та внутрішні фактори руху України до ЄС. Євроінтеграція в умовах війни.

Тема 5. Економічна глобалізація та локалізація

Сутність та етапи розвитку економічної глобалізації. Фактори та ознаки економічної глобалізації. Напрями і протиріччя економічної глобалізації. Транснаціональні корпорації як рушійна сила економічної глобалізації. Позитивні і негативні наслідки економічної глобалізації. Суперечлива єдність процесів глобалізації та локалізації.

Фінансова глобалізація: сутність, причини та сучасні тенденції. Позитивні й негативні наслідки фінансової глобалізації. Світові економічні аспекти глобальних проблем. Нові можливості для економіки країни в умовах глобалізації. Державний суверенітет в умовах глобалізації. Співвідношення національно-державних і корпоративних інтересів в умовах глобалізації. Проблема якості життя в глобальному середовищі. Глобальний НТП. Багатство і бідність у глобальному вимірі. Збереження культурної ідентичності в умовах глобалізації.

Тема 6. Інтеграція України у світову економіку

Об'єктивні основи і умови інтеграції України в світове господарство. Географічна та продуктова структура зовнішньої торгівлі України. Участь України в міжнародному поділі праці.

ІНСТРУКТИВНО–МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ ДО СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ "МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА"

Розділ 1. ГЛОБАЛЬНИЙ РУХ КАПІТАЛУ ТА МІЖНАРОДНЕ ВИРОБНИЦТВО

Тема 1. Прямі інвестиції та міжнародне виробництво (8 год.)

1. Сутність, об'єктивна основа та форми міжнародного руху капіталу.
2. Сутність та форми прямого іноземного інвестування.
3. Суб'єкти прямого зарубіжного інвестування та форми підприємств з іноземними інвестиціями.
4. Мотивація прямого іноземного інвестування.
5. Наслідки припливу ПІІ для приймаючої країни.
6. Наслідки відтоку прямих зарубіжних інвестицій для країни базування.
7. Сучасний стан, тенденції та особливості міжнародного руху прямих інвестицій.
8. Роль ТНК у міжнародних інвестиційних процесах.
9. Інтернаціоналізація виробництва, її тенденції та характерні риси.
10. Характерні ознаки та фактори формування міжнародного поділу праці.
11. Міжнародна спеціалізація та кооперування виробництва як форми міжнародного поділу праці.
12. Сутність та зміст транснаціоналізації світової економіки.

Тема 2. Міжнародне портфельне інвестування (4 год.)

1. Об'єкти портфельного інвестування.
2. Мотивація міжнародного портфельного інвестування.
3. Ризики інвестування в цінні папери.
4. Рейтингування емітентів та їх цінних паперів.

Розділ 2. ГЛОБАЛІЗАЦІЯ ЕКОНОМІКИ ТА ЕКОНОМІЧНА ІНТЕГРАЦІЯ

Тема 3. Міжнародна економічна інтеграція (6 год.)

1. Об'єктивна необхідність і значення міжнародної економічної інтеграції в сучасному світі.
2. Сутність та фактори міжнародної економічної інтеграції.
3. Етапи та форми міжнародної економічної інтеграції.
4. Сучасні тенденції розвитку регіональної економічної інтеграції у світі.
5. Дезінтеграційні процеси в сучасному світі: причини, фактори, наслідки.

6. Розвиток регіональної економічної інтеграції у Північній Америці (на прикладі НАФТА).
7. Регіональні економічні об'єднання в Азіатсько-Тихоокеанському регіоні (на прикладі АТЕС і АСЕАН).
8. Розвиток регіональної економічної інтеграції в Латинській Америці і Карибському басейні (на прикладі ЛАІ, КАРІКОМ, МЕРКОСУР).
9. Особливості регіональної інтеграції в Африці.

Тема 4. Європейська економічна інтеграція (6 год.)

1. Передумови та етапи розвитку європейської економічної інтеграції.
2. Особливості сучасного етапу інтеграційних процесів в ЄС.
3. Новітні протиріччя і проблеми європейської інтеграції.
4. Копенгагенські критерії.
5. Позиції євро як світової резервної валюти.
6. Передумови та причини розширення ЄС.
7. Перспективи розширення Європейського Союзу.
8. Угода про асоціацію між Україною та ЄС.
9. Зовнішні та внутрішні фактори руху України до ЄС.
10. Євроінтеграція в умовах війни.

Тема 5. Економічна глобалізація та локалізація (6 год.)

1. Сутність та етапи розвитку економічної глобалізації.
2. Фактори та ознаки економічної глобалізації.
3. Напрями і протиріччя економічної глобалізації.
4. Позитивні і негативні наслідки економічної глобалізації.
5. Суперечлива єдність процесів глобалізації та локалізації.
6. Фінансова глобалізація: сутність, причини та сучасні тенденції.
7. Позитивні та негативні наслідки фінансової глобалізації.
8. Державний суверенітет в умовах глобалізації. Співвідношення національно-державних і корпоративних інтересів в умовах глобалізації.
9. Проблема якості життя в глобальному середовищі.
10. Глобальний НТП.
11. Багатство і бідність у глобальному вимірі.

Тема 6. Інтеграція України у світову економіку (2 год.)

1. Об'єктивні основи і умови інтеграції України в світове господарство.
2. Географічна та продуктова структура зовнішньої торгівлі України.
3. Участь України в міжнародному поділі праці.

ІНСТРУКТИВНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ "МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА"

Обсяги самостійної роботи по курсу «Міжнародна економіка» визначаються в робочій програмі. Контроль самостійної роботи проводиться викладачем на семінарських заняттях. Для студентів проводяться консультації згідно графіка.

Теми для самостійної роботи

1. Протиріччя та парадокси міжнародного руху капіталу в сучасних умовах.
2. Зміна мотивації іноземного інвестування в сучасних умовах.
3. Наслідки залучення прямих іноземних інвестицій для країн-реципієнтів (на прикладі країн).
4. Наслідки прямого зарубіжного інвестування для країн-донорів (на прикладі країн).
5. Реалізація переваг та недоліків прямого іноземного інвестування (на прикладі країн).
6. Ринкова капіталізація провідних американських, європейських та китайських компаній в сучасних умовах.
7. Теорія міжнародного портфельного інвестування.
8. Еволюція наукових поглядів щодо міжнародної економічної інтеграції.
9. Регіональні економічні об'єднання в Азіатсько-Тихоокеанському регіоні (на прикладі АТЕС і АСЕАН).
10. Розвиток регіональної економічної інтеграції в Латинській Америці і Карибському басейні (на прикладі КАРІКОМ, МЕРКОСУР).
11. Особливості регіональної інтеграції в Африці.
12. Сучасний стан та напрями розвитку Європейського Союзу.
13. Протиріччя розвитку ЄС та шляхи їх розв'язання.
14. Шлях України до Європейського Союзу: новітні виклики та перспективи.
15. Підтримка державами ЄС євроінтеграції України в умовах війни.
16. Сучасні можливості та перспективи виходу українських виробників на ринки ЄС.
17. Природа та чинники загострення глобальних проблем сучасності.
18. Світові економічні аспекти глобальних проблем сучасності.
19. Проблема збереження культурної ідентичності в умовах глобалізації.
20. Перспективи Індустрії 5.0 в Україні.

Контрольна робота

Виконання контрольної роботи з дисципліни «Міжнародна економіка» передбачене навчальним планом та є складовою формування практичних навичок та професійних компетентностей бакалавра з міжнародної економіки.

Мета контрольної роботи - закріплення теоретичних знань та набуття навичок їх практичного застосування під час розв'язання конкретних завдань.

Контрольна робота виконується під час самостійної роботи студента.

Контрольна робота полягає у виконанні комплексного дослідження за темою "Сучасні тенденції розвитку міжнародної економіки: інвестиційний та інтеграційний аспекти". Обсяг контрольної роботи 10-15 стор., шрифт Times New Roman, розмір шрифту 14 пт., міжрядковий інтервал - 1,5. Список літератури та посилання на першоджерела є обов'язковими.

Максимальна кількість балів за контрольну роботу – 15 б.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Основними формами навчання є лекції, семінарські заняття, практичні заняття, самостійна робота студентів.

Проблемно орієнтовані лекції спрямовані на залученням студентів до розуміння особливостей розвитку глобального руху капіталу та міжнародного виробництва, регіональної економічної інтеграції та глобалізації економіки, формування у свідомості студентів сучасної наукової картини міжнародного співробітництва, світогляду, що відповідає сучасним принципам функціонування системи світогосподарських зв'язків.

На семінарських заняттях шляхом виступів і обговорення актуальних тем студенти набувають професійних компетентностей, пов'язаних з аналітичним і творчим процесами. На практичних заняттях студенти напрацьовують професійні компетентності з вирішування дослідницьких задач щодо здійснення прямого зарубіжного інвестування та утворення і розвитку регіональних інтеграційних об'єднань. Самостійна навчальна та дослідницька робота націлена на творчий пошук та закріплення матеріалу курсу.

Крім традиційних, використовуються "активні" методи навчання: кейси, дискусії, метод "мозкового штурму".

Кейс-метод дозволяє розглянути реальну ситуацію або випадок та вирішити конкретні дослідницькі завдання. Цей метод покликаний розвивати аналітичні, комунікативні та фахові навички здобувачів.

Дискусія - колективний метод навчання, який передбачає обмін думками в межах запропонованої проблеми для обговорення за умов дотримання визначених правил та норм. Цей метод розвиває навички аргументації власної думки на основі використання наукових першоджерел та аналітичних матеріалів.

Метод «мозкового штурму» - колективна генерація творчих ідей для розв'язання проблемних ситуацій. Традиційно в рамках обмеженого часу студентам потрібно запропонувати максимальну кількість рішень певної проблеми. Цей метод дозволяє активізувати пізнавальну діяльність здобувачів, розвинути навички діагностики проблем та прийняття ефективних рішень. Цей метод формує у студентів дизайн-мислення.

МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Протягом семестру на практичних та семінарських заняттях здійснюється поточний контроль засвоєння тем навчального курсу.

Поточний контроль здійснюється відповідно до конкретних цілей у вигляді:

- опитування,
- ділової гри,
- підготовки доповідей та презентацій,
- проведення круглого столу,
- розв'язання розрахункових задач тощо.

Підсумковий контроль здійснюється у формі написання екзаменаційної письмової роботи, що включає завдання за всіма темами навчального курсу (у тому числі 4 тестових завдання та 2 теоретичні запитання, які передбачають розгорнуту відповідь).

СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ

Поточний контроль, самостійна робота, контрольна робота							Екзамен	Сума
Розділ 1		Розділ 2				Контрольна робота		
T1	T2	T3	T4	T5	T6			
10	6	8	8	8	5	15	60	40
								100

В рамках поточного контролю на семінарських заняттях по курсу «Міжнародна економіка» (5 семестр) студент може отримати 45 балів, за контрольну роботу 15 балів.

Для допуску до складання підсумкового контролю (екзамену) здобувач вищої освіти повинен набрати не менше 15 балів з навчальної дисципліни під час поточного контролю та самостійної роботи.

Протягом навчального семестру за усі форми активності на практичних та семінарських заняттях, контрольну роботу, екзаменаційну роботу студенти отримують відповідну кількість балів, максимально за усі форми контролю разом – 100 балів.

Критерії оцінювання знань студентів на практичних заняттях

Критерії оцінювання підготовлених доповідей та презентацій:

«3» бали - студентом продемонстровано вміння в логічній послідовності без помилок проводити критичну оцінку певних проблемних питань.

«2» бали - виявлено повне знання матеріалу, але можлива логічна непослідовність або несуттєві помилки.

«1» бал - виконання завдання з помилками, але студент має необхідні знання, щоб виправити їх за допомогою викладача.

«0» балів - виявлено грубі помилки під час виконання завдання, відсутня достатня підготовка для їх виправлення за участю викладача.

Критерії оцінювання усного опитування на практичних заняттях:

- якість засвоєння теорії та методології проблем дослідження;
- використання обов'язкової та додаткової літератури;
- вміння поєднувати теорію з практикою при розгляді кейсів та розв'язання задач;
- логіка та науковий стиль викладення матеріалу у виступах в аудиторії, вміння аргументувати свою позицію.

«3» бали - відповідь студента у повній відповідності зазначеним критеріям.

«2» бали – студентом продемонстровано знання з дисципліни в обсязі навчальної програми, виявлена можливість їх використання на практиці. У розкритті питань допущені незначні помилки у формулювання категорій або недостатньо глибоке знання теоретичних питань. Студент повинен дати правильні відповіді на додаткові запитання.

«1» бал - знання студентів відповідають мінімуму і не нижче вимог, які існують у вищій школі. Студентом продемонстровано правильні знання програми курсу, але не в повному обсязі.

«0» балів - знання студентів нижче мінімуму навчальної програми, вони мають хаотичний і безсистемний характер, наявність значних недоліків, відсутність розуміння ключових питань курсу.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка для екзамену
90 – 100	відмінно
70-89	добре
50-69	задовільно
1-49	незадовільно

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Сутність, об'єктивна основа та форми міжнародного руху капіталу.
2. Сутність, форми та мотивація прямого іноземного інвестування.
3. Суб'єкти міжнародної інвестиційної діяльності.
4. Інвестиційні ресурси фізичних осіб, корпорацій, уряду.
5. Наслідки припливу ПІІ для приймаючої країни.
6. Наслідки відтоку ПІІ для країни-донора.
7. Сучасний стан, тенденції та особливості міжнародного руху прямих інвестицій.
8. Роль ТНК у міжнародних інвестиційних процесах.
9. Позиції України у міжнародному русі прямих інвестицій.
10. Інтернаціоналізація виробництва, її тенденції та характерні риси.
11. Характерні ознаки та фактори формування міжнародного поділу праці.
12. Міжнародна спеціалізація та кооперування виробництва як форми міжнародного поділу праці.
13. Об'єкти портфельного інвестування.
14. Мотивація міжнародного портфельного інвестування.
15. Ризики інвестування в цінні папери.
16. Об'єктивна необхідність і значення міжнародної економічної інтеграції в сучасному світі.
17. Сутність та фактори міжнародної економічної інтеграції.
18. Етапи та форми міжнародної економічної інтеграції.
19. Сучасні тенденції розвитку регіональної економічної інтеграції у світі. Дезінтеграційні процеси в сучасному світі: причини, фактори, наслідки.
20. Розвиток регіональної економічної інтеграції у Північній Америці (на прикладі НАФТА).
21. Регіональні економічні об'єднання в Азіатсько-Тихоокеанському регіоні (на прикладі АТЕС і АСЕАН).
22. Розвиток регіональної економічної інтеграції в Латинській Америці і Карибському басейні (на прикладі ЛАІ, КАРІКОМ, МЕРКОСУР).
23. Особливості регіональної інтеграції в Африці.
24. Передумови та етапи розвитку європейської економічної інтеграції.
25. Внутрішні та зовнішні фактори Європейської інтеграції.
26. Копенгагенські критерії.
27. Причини розширення ЄС.
28. Особливості сучасного етапу інтеграційних процесів в ЄС.
29. Новітні протиріччя і проблеми європейської інтеграції.
30. Роль Європейського Союзу у сучасній світовій економіці.
31. Позиції євро як світової резервної валюти.
32. Інституціональні засади євроінтеграції України.
33. Угода про асоціацію між Україною та ЄС.

34. Зовнішні та внутрішні фактори руху України до ЄС.
35. Шлях України до Європейського Союзу: новітні виклики та перспективи.
36. Євроінтеграція в умовах війни.
37. Підтримка державами ЄС євроінтеграції України в умовах війни.
38. Сучасні можливості та перспективи виходу українських виробників на ринки ЄС.
39. Сутність, фактори та ознаки економічної глобалізації.
40. Напрями і протиріччя економічної глобалізації.
41. Позитивні і негативні наслідки економічної глобалізації.
42. Суперечлива єдність глобалізації та локалізації.
43. Фінансова глобалізація: сутність, причини та сучасні тенденції.
44. Позитивні наслідки фінансової глобалізації.
45. Негативні наслідки фінансової глобалізації.
46. Світові економічні аспекти глобальних проблем.
47. Державний суверенітет країни в умовах глобалізації.
48. Співвідношення національно-державних і корпоративних інтересів в умовах глобалізації.
49. Проблема якості життя в глобальному середовищі.
50. Глобальний НТП.
51. Багатство і бідність у глобальному вимірі.
52. Збереження культурної ідентичності в умовах глобалізації.
53. Об'єктивні основи і умови інтеграції України в світове господарство.
54. Географічна та продуктова структура зовнішньої торгівлі України.
55. Участь України в міжнародному поділі праці.

ЗРАЗОК ЕКЗАМЕНАЦІЙНОГО БІЛЕТУ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ "МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА"

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Факультет економічний

Спеціальність Економіка

Освітньо-професійна програма Міжнародна економіка

Семестр 5

Форма навчання: денна/заочна

Рівень вищої освіти (освітньо-кваліфікаційний рівень): перший (бакалаврський)

Навчальна дисципліна: Міжнародна економіка

Екзменаційний білет №

1. Теоретичне питання. Наслідки припливу прямих іноземних інвестицій для приймаючої країни (на прикладі конкретної країни) (18 балів).
2. Теоретичне питання. Угода про асоціацію між Україною та ЄС. Зовнішні та внутрішні фактори руху України до ЄС (18 балів).
3. Тестові завдання (4 бали). Оберіть всі правильні відповіді:
  - 1). Країна базування- це:
    - а) країна, з якої здійснюється експорт капіталу,

- б) країна-реципієнт інвестицій,
  - в) країна, з якої здійснюється «втеча капіталу»,
  - г) країна з сприятливим інвестиційним кліматом.
- 2). Які види спеціалізації суспільного виробництва домінують в Україні:
- а) предметна та технологічна;
  - б) подетальна та технологічна;
  - в) вузлова та предметна;
  - г) предметна та подетальна.
- 3). Власні ресурси уряду:
- а) прибутки державних підприємств,
  - б) податкові надходження,
  - в) відрахування у державні фонди соціального страхування,
  - г) нерозподілений прибуток, амортизаційні та інші фонди.
- 4). Економічна глобалізація характеризується:
- а) зближенням рівнів економічного розвитку країн,
  - б) посиленням інтернаціоналізації виробництва та обміну,
  - в) поглибленням інтернаціоналізації капіталу;
  - г) збільшенням масштабів міграції робочої сили.

Затверджено на засіданні кафедри міжнародної економіки та світового господарства
протокол №__ від _____ 20__ р.

В.о. завідувача кафедри

доц. Шуба Т.П.

Екзаменатор

доц. Дуна Н.Г.

Рекомендована література

Основна література

1. Архієреєв С.І., Волоснікова Н.М., Климова С.О. Міжнародна економіка і міжнародні економічні відносини: навчальний посібник / за ред. проф. Архієреєва С. І. Харків: НТУ «ХП», 2019. 234 с.
2. Гуткевич С.О. Міжнародна економіка: підруч. /С.О. Гуткевич, М.Д. Корінько, Ю.М. Сафонов. - 3-е вид., перероблене та доповнене. Вид-во «Діса Плюс», 2021. 428 с.
3. Білоцерківець В.В., Завгородня О.О., Золотарьова О.В. та ін. Сучасна міжнародна економіка: Підручник / За ред. В.М. Тарасевича. Дніпро: ПБП «Економіка», 2019. 386 с.
4. Козак Ю. Г. Міжнародна економіка: в питаннях та відповідях : підручник. К.: Центр учбової літератури, 2017. 228 с.
5. Міжнародна економіка : навчальний посібник для вузів / Г. Е. Гронтковська, О. І. Ряба, А. М. Венцурик, О. І. Красновська. Київ: ЦУЛ, 2014. 382 с.

6. Міжнародна економіка : навчальний посібник / За ред. С. В. Фомішин ; Авт. кн. А. П. Румянцев, О. М. Дудченко, О. Є. Лугінін, Л. О. Бетехтіна. Львів : Новий Світ-2000, 2012. 445 с.
7. Міжнародна економіка: підручник для вузів/ В. В. Білоцерківець, О. О. Завгородня, В. К. Лебедева, інш. ; За ред. А. О. Задоя, В. М. Тарасевича . Київ : ЦУЛ, 2012. 414 с.
8. Міжнародна економіка: навчальний посібник / Т. В. Андросова, К. Я. Петрова, М. М. Кім, М. А. Садиков ; заг. ред. О. В. Носова . Харків : Видавництво Харківського державного університету харчування та торгівлі, 2010. 322 с.
9. Міжнародна економіка: підручник / О. О. Завгородня, В. К. Лебедева, О. В. Летуча, інш. ; За ред. В. М. Тарасевича . Київ : Знання, 2012. 143 с.
10. Міжнародна економіка : навч. посіб. / Білоцерківець В. В., Завгородня О. О., Лебедева В. К.; за ред. д-ра екон. наук, проф. А. О. Задоя та д-ра екон. наук, проф. В. М. Тарасевича; Дніпропетр. ун-т економіки та права. Д. : Вид-во ДУЕП, 2010. 339 с.
11. Липов В. В. Міжнародна економіка : світова економіка та міжнародні економічні відносини. Модуль 1. Світова система господарювання. Навчально-практичний посібник / В. В. Липов . К. : «Видавничий дім «Професіонал», 2008. 368 с.
12. Козик В. В. Міжнародна економіка та міжнародні економічні відносини : Практикум / В. В. Козик, Л. А. Панкова, О. Ю. Григор'єв, А. О. Босак. 2-ге вид., перероб. і доп. К. : Вікар, 2006. 589 с.
13. Одягайло Б. М. Міжнародна економіка: навч. посібник. 2-ге вид., випр. і доп. К.: Знання, 2006. 407 с.
14. Міжнародна економіка : підручник / А. П. Румянцев, Г. Н. Климко, В. В. Рокоча та ін.; За ред. А. П. Румянцева. 3-тє вид., перероб. і доп. К. : Знання, 2006. 479 с.
15. Міжнародна економіка : Підручник / за ред. В. М. Тарасевича. К.: Центр навчальної літератури, 2006. 224 с.

Допоміжна література

1. Глобальні проблеми сучасності: підручник/ за ред. В. С. Бакірова, А. П. Голікова, О. А. Довгаль, В. А. Пересадько. В. І. Сідорова. Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2020. 632 с.
2. Дуна Н. Г., Ковтун Т. Д. Економіка Великої Британії в умовах трансформації відносин з ЄС. Бізнес Інформ. 2019. №12. С. 57–62.
3. Дуна Н. Г., Матвієнко А. П. Перспективи розвитку українського ринку автомобільних вантажоперевезень: євроінтеграційний аспект. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія "Міжнародні економічні відносини та світове господарство". 2022. Випуск 44. С. 21-29.

4. Імперативи розвитку міжнародних економічних відносин в умовах глобальних викликів : колективна монографія / кол. авт. ; за ред. О. А. Довгаль. – Харків : ХНУ імені В. Н.Каразіна, 2022. – 528 с.
5. Задорожний Г.В., Дуна Н.Г., Задорожна О.Г., Абраменко А., Іванова М., Клецова Ю., Личко Ю., Травкіна К., Чорна А. Особливості та перспективи Індустрії 4.0 в економіці України// Вісник економічної науки України. 2021. №1 (40). С. 159-179.
6. Задоя А.О. Міжнародні інтеграційні та дезінтеграційні процеси: суперечливі наслідки. Академічний огляд. 2017. №1. С. 92-98.
7. Матюшенко І. Ю.Інвестування (в контексті міжнародної інтеграції України) : навч. посібн. Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2013. 396 с.
8. Лизун М. Архітектура сучасних процесів регіональної інтеграції. Економіка та суспільство. 2017. №13.С 102-107.
9. Промисловість України перед викликами майбутнього: у пошуках відповідей та рішень: колективна монографія / за ред. д-ра екон. наук Л.В. Дейнеко; НАН України, ДУ «Ін-т екон. та прогноз. НАН України». Електрон. дані. Київ, 2022. 346 с.
10. Fr archpriest Evgeny I. Legach, Konstantin S. Sharov Editors. SARS-CoV-2 and Coronacrisis Epidemiological Challenges Social Policies and Administrative Strategies. Springer. 382 p. 2021. Chapter 18. Nataliia G. Duna Managing Economic, Cultural and Mental Crises Caused by COVID-19 Pandemic, p. 279-289.

Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Офіційний сайт Європейського союзу. URL : http://europa.eu/index_en.htm
2. Офіційний сайт Євростату. URL : <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>
3. Офіційний сайт СОТ. URL : <http://www.wto.org>
4. Офіційний сайт ЮНКТАД. URL : <http://unctad.org>
5. Офіційний сайт статистики ЮНКТАД. URL : <http://unctadstat.unctad.org>
6. Офіційний сайт МВФ. URL : <http://imf.org>
7. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL : <http://www.ukrstat.gov.ua/>

Електронне видання комбінованого використання
Можна використовувати в локальному та мережному режимі

Дуна Наталія Геннадіївна

МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА

Методичні рекомендації
до практичних занять та самостійної роботи для здобувачів
вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю «Економіка»
освітньо-професійної програми «Міжнародна економіка»

В авторській редакції

Підписано до розміщення 28.02.2025. Гарнітура Times New Roman.
Ум. друк. арк. 1,05. Обсяг 0,739 Мб. Зам. № 61/25.

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна,
61022, м. Харків, майдан Свободи, 4.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 3367 від 13.01.2009
Видавництво ХНУ імені В. Н. Каразіна